

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра Загальної патології та хірургічних хвороб

Силабус
вибіркового освітнього компоненту

«МЕДИЦИНА НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЙ ТА КАТАСТРОФ
(ВОЄННА ТРАВМА)»

Підготовки	магістра
Спеціальності	222 «Медицина»
Освітньо-професійної програми	Медицина

Луцьк – 2024

Силабус освітньої компоненти «військова медицина» підготовки магістрів медицини, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 222 «Медицина», за освітньо-професійною програмою «Медицина» (2024) денної форми навчання

Розробники: Галей М.М. – завідувач кафедри загальної патології та хірургічних хвороб, доктор медичних наук; підполковник медичної служби у відставці, хірург вищої кваліфікаційної категорії Кострубський А.С. – ст. викладач кафедри загальної патології та хірургічних хвороб

Погоджено Гарант освітньо-професійної програми:

проф. Василь ПИКАЛЮК

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної патології та хірургічних хвороб

протокол № 3 від 17 жовтня 2024 року

Завідувач кафедри:

доц. Галей М.М.

© Галей М.М., 2024 р.

© Кострубський А.С., 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Денна форма навчання	22 Охорона здоров'я 222 Медицина Медицина Магістр	Нормативна.	
		Цикл загальної підготовки	
		Рік навчання	
			3
		Семестри	
			6-й
		Лекції (10 год.)	
			10 год.
Лабораторні (44 год.)			
		44 год.	
Самостійна робота (86 год.)			
		86 год.	
Консультації (10 год.)			
		10 год.	
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Всього годин 150	
ІНДЗ: немає		Форма контролю: залік	
		українська	
Мова навчання		українська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ ЛЕКЦІЇ

ПІБ

Науковий ступінь

Вчене звання

Посада

Кострубський Андрій Сергійович

Старший викладач кафедри Загальної патології та хірургічних хвороб

+38 0501337509

Комунікація із студентами

KOSTRUBSKYI.ANDRII@vnu.edu.ua

Консультації

Графік консультацій розміщений на дошці оголошень кафедри (ауд. С-203)

Посилання на електронний курс

Електронний курс на платформах MOODLE, Microsoft Teams

Розклад занять

<https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

ПІБ

Науковий ступінь

Вчене звання

Посада

Комунікація із студентами

Розклад занять

Кострубський Андрій Сергійович

Старший викладач кафедри Загальної
патології та хірургічних хвороб

+38 0501337509

KOSTRUBSKYI.ANDRII@vnu.edu.ua

<https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

1. Анотація курсу. Предметним напрямком програми є невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у під час ведення бойових дій та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я.

Програма орієнтована на отримання знань і формування практичних навичок та вмінь оцінки стану постраждалих; вміння надавати екстрену медичну допомогу травмованим та пораненим на догоспітальному етапі.

2. Пререквізити та постреквізити

Пререквізити: Для успішного засвоєння освітнього компоненту здобувачу необхідні знання, отримані в процесі вивчення наступних дисциплін загальної підготовки: базові знання з біології, анатомії і фізіології людини, фармакології, гігієни, патологічної анатомії, патологічної фізіології, медицини надзвичайних ситуацій, терапії, хірургії, та інших клінічних дисциплін й інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити: В процесі вивчення ВОК набуваються знання, необхідні для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки, а саме: внутрішні хвороби, хірургія, педіатрія, травматологія та ортопедія, анестезіологія, реаніматологія, військова хірургія, терапія та інших клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та застосування отриманих знань, умінь та навичок в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

3. Мета і завдання освітнього компоненту.

Метою ВОК є формування у майбутніх фахівців знань умінь і компетенцій діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання медичної допомоги травмованим за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми, надавати екстрену медичну допомогу травмованим на догоспітальному етапі.

Завдання:

Навчитись визначати та обирати тактику надання медичної допомоги травмованим та пораненим за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми, надавати екстрену медичну допомогу травмованим на до госпітальному етапі.

☐ Здійснювати оперативну оцінку безпечності місця події, демонструвати забезпечення безпеки пораненого, застосовувати табельні засоби індивідуального захисту;

☐ використовувати навички надання ЕМД у воєнний час;

- ☐ визначити основні принципи оцінки стану постраждалих в бойових умовах;
- ☐ оволодіти навичками надання домедичної допомоги пораненим при основних невідкладних станах;
- ☐ вміти правильно оцінити психологічний стан людей, що постраждали внаслідок поранень в умовах бойових дій;

1. Результати навчання (компетенції)

Таблиця 2

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 7. Здатність працювати в команді. ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання. ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань. ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів. ФК 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги. ФК 9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів. ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій. ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, включаючи систему раннього втручання. ФК 17. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
7 – Програмні результати навчання	
ПРН 1	Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності
ПРН 2	Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН 3	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання.
ПРН 5	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
ПРН 6	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
ПРН 8	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПРН 9	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персонафіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
ПРН 11	Визначати підхід, план та тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПРН 12	Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН 14	Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомоги при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.
ПРН 15	Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.
ПРН 16	Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.
ПРН 17	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПРН 24	Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
ПРН 26	Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організовувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.

5. Структура навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни (6 семестр)

Таблиця 3

№ теми	Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	практичні.	Сам. роб.	Конс	Форма контролю*/Бали (200 балів) Т+УО+ВПЗ
Змістовий модуль 1. Організація медичної допомоги пораненим та хворим на догоспітальному етапі.							
1	Тема 1. Організація медичної допомоги пораненим та хворим на догоспітальному етапі. Нормативно-правове регулювання надання медичної допомоги пораненим та хворим на догоспітальному етапі.	18	1	4	8	5	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 3 = 5

2	Тема 2. Принципи обстеження та інтенсивної терапії пораненим та хворим на догоспітальному етапі. Проведення первинного і вторинного огляду поранених у бойових умовах. усунення станів безпосередньої загрози для життя(масивна зовнішня кровотеча, порушення прохідності дихальних шляхів та розлади дихання).	13	1	4	8		$(T(5)+YO(5)+ВПЗ(5)) / 3 = 5$
3	Тема 3. Принципи обстеження та інтенсивної терапії пораненим та хворим на догоспітальному етапі Медичне сортування поранених та хворих на догоспітальному етапі і в медичному пункті батальйону	13	1	4	8		$(T(5)+YO(5)+ВПЗ(5)) / 3 = 5$
4	Тема 4. Принципи надання медичної допомоги пораненим та хворим у стані шоку на догоспітальному етапі.	13	1	4	8		$(T(5)+YO(5)+ВПЗ(5)) / 3 = 5$
5	Тема 5. Травми і пошкодження голови, шиї та хребта. Поняття бойової хірургічної травми	13	1	4	8		$(T(5)+YO(5)+ВПЗ(5)) / 3 = 5$
6	Тема 6. Бойові травми і пошкодження тулуба. Травми грудної клітки	18	1	4	8		$(T(5)+YO(5)+ВПЗ(5)) / 3 = 5$
7	Тема 7. Бойові травми і пошкодження тулуба. Травми живота, таза і тазових органів.	13	1	4	8		$(T(5)+YO(5)+ВПЗ(5)) / 3 = 5$
8	Тема 8. Травми та пошкодження кінцівок. Компресійно-роздавлена Мінно-Вибухові Поранення. Характеристика мінно-вибухових поранень травма. ушкодження магістральних судин.	15	1	6	8	5	$(T(5)+YO(5)+ВПЗ(5)) / 3 = 5$
9	Тема 9. Ушкодження спричинені дією низької та високої температур. ЕМД «екстрена медична допомога» військовослужбовцям при невідкладних станах. Структура невідкладних станів та потреба в екстреній медичній допомозі військовослужбовцям у бойових умовах.	15	1	6	8		$(T(5)+YO(5)+ВПЗ(5)) / 3 = 5$

10	Тема 10. Гостра реакція на стрес та посттравматичні стресові розлади.	11	1	2	8		
11	Підсумкова контрольна робота Засвоєння практичних навичок.	8		2	6		(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 3 = 5
	Разом за модулем 2	90	10	44	86	10	5 балів
	Всього за 6 семестр	90	10	44	86	10	5 / 200 балів

Форма контролю*: Т – тести, УО – усне опитування, ВПЗ – виконання практичного завдання, ПКР – підсумкова контрольна робота.

Таблиця 5

Назва лекції	Кількість годин
6 семестр	
Тема 1. Організація медичної допомоги пораненим та хворим на догоспітальному етапі. Нормативно-правове регулювання надання медичної допомоги пораненим та хворим на догоспітальному етапі.	1
Тема 2. Принципи обстеження та інтенсивної терапії пораненим та хворим на догоспітальному етапі. Проведення первинного і вторинного огляду поранених у бойових умовах. усунення станів безпосередньої загрози для життя(масивна зовнішня кровотеча, порушення прохідності дихальних шляхів та розлади дихання).	1
Тема 3. Принципи обстеження та інтенсивної терапії пораненим та хворим на догоспітальному етапі Медичне сортування поранених та хворих на догоспітальному етапі і в медичному пункті батальйону	1
Тема 4. Принципи надання медичної допомоги пораненим та хворим у стані шоку на догоспітальному етапі.	1
Тема 5. Травми і пошкодження голови, шиї та хребта. Поняття бойової хірургічної травми	1
Тема 6. Бойові травми і пошкодження тулуба. Травми грудної клітки Травми живота, таза і тазових органів.	1
Тема 7. Травми та пошкодження кінцівок. Компресійно-роздавлена Мінно-Вибухові Поранення. Характеристика мінно-вибухових поранень травма. ушкодження магістральних судин.	1
Тема 8. Ушкодження спричинені дією низької та високої температур. ЕМД «екстрена медична допомога» військовослужбовцям при невідкладних станах. Структура невідкладних станів та потреба в екстреній медичній допомозі військовослужбовцям у бойових умовах. Гостра реакція на стрес та посттравматичні стресові розлади.	1
Тема 9. Ушкодження спричинені дією низької та високої температур. ЕМД «екстрена медична допомога» військовослужбовцям при невідкладних станах. Структура невідкладних станів та потреба в екстреній медичній допомозі військовослужбовцям у бойових умовах.	1
Тема 10. Гостра реакція на стрес та посттравматичні стресові розлади.	1
Всього годин за 6 семестр	10

Перелік тем практичних занять

Таблиця 6

Назва практичного заняття
Тема 1. Організація медичної допомоги хворим та пораненим військовослужбовцям та населенню. 1. Сутність поняття «невідкладні стани людини», «екстрена медична допомога»; 2. Принципи побудови системи охорони здоров'я в Україні; 3. Види лікувально-профілактичної допомоги. 4. Організація медичного забезпечення населення в надзвичайних ситуаціях. Принципи організації, завдання, сили і засоби Державної служби медицини катастроф та медичної служби цивільної оборони України.
Тема 2. Загальні принципи та правові засади надання домедичної допомоги. Поняття про клінічні протоколи і стандарти екстреної медичної допомоги. Особиста безпека осіб, що надають домедичну допомогу. Асептика, антисептика. 1. Загальні принципи надання домедичної допомоги, нормальні життєві показники; 2. Правила здійснення загального огляду постраждалого на місці події; надання домедичної допомоги при наявності декількох постраждалих; 3. Визначення стану постраждалого; Аналіз показання до направлення пацієнта до стаціонару. Навички обробляти руки до і після виконання маніпуляцій; здійснювати профілактику передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛ-інфекції при виконанні медичних втручань.
Тема 3. Обстеження постраждалого на місці події. Домедична допомога у разі шоку та при термінальних станах з основами реанімації. 1. Ознаки та алгоритм допомоги при непритомності, колапсі, шоку. 2. Правила надання домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця; 3. Ознаки життя й ознаки смерті; 4. Ознаки ефективності реанімаційних заходів; 5. Види шоку. Послідовність проведення первинного огляду.
Тема 4. Домедична допомога при коматозних станах гострому коронарному синдрому (інфаркті міокарду), інсульті та епілепсії. 1. Порядок надання домедичної допомоги постраждалим без свідомості. 2. Характеристика діабетичної коми; артеріального тиску, пульсу. 3. Причини провокуючих факторів, клінічна картина. Методика допомоги на догоспітальному етапі при комах, інфаркті міокарду, інсульті та епілепсії.
Тема 5. Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб. 1. Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб. 2. Методика надання долікарської допомоги при задишці, кровохарканні, легеневій кровотечі, гарячці. 3. Ознаки астматичного стану. 4. Алгоритм надання невідкладної допомоги при нирковій кольці, гострій затримці сечі. 5. Ознаки гострої дихальної недостатності, бронхіальної обструкції. 6. Методика здійснення долікарської допомоги при шлунково-кишковій кровотечі, блюванні, діареї, печінковій кольці.
Тема 6. Медична маніпуляційна техніка. 1. Шляхи і способи введення лікарських засобів. 2. Правила застосування лікарських препаратів різними способами. 3. Причини ускладнень, що виникають при парентеральному способі введення лікарських засобів.

4. Сутність долікарської допомоги при анафілактичному шоці. Види шприців та голок.
Тема 7. Поняття про кровотечу та крововтрату. Контроль кровотеч. Класифікація ран. 1. Поняття і класифікація кровотеч і ран. 2. Ознаки зовнішніх кровотеч, симптоми внутрішньої (паренхіматозної) кровотечі. 3. Характеристика крововтрати, синдрому гострої анемії, геморагічного шоку. 4. Ознаки рани. 5. Методи тимчасового й остаточного спинення кровотечі; 6. Алгоритм долікарської допомоги при пораненнях.
Тема 8. Особливості домедичної допомоги при психогенних розладах у постраждалих. Особливості домедичної допомоги особам з інвалідністю. 1. Алгоритм надання допомоги пацієнту, який знаходиться у збудженому та агресивному стані, а також неконтактним пацієнтам. 2. Загальна характеристика психопатологічних розладів. 3. Характеристика гострих психогенних реакцій потерпілих. 4. Методика дії у разі відмови пацієнта/клієнта від отримання допомоги. Критерії ефективності спілкування з пацієнтом.
Підсумкова контрольна робота № 2. Засвоєння практичних навичок.
РАЗОМ ЗА 6 СЕМЕСТР: 44 години

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять. Індивідуальна робота включає опрацювання наукової літератури, підготовку оглядів з наданих тем для презентації на засіданнях студентського наукового гуртка, виконання науково-практичних досліджень, участь у профільних олімпіадах, науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт.

Календарні плани практичних занять, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Таблиця 7

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	6 семестр	
1	Тема 1. Алгоритм MARCHE. Особливості першої медичної допомоги під час війни. Основні документи нормативно-правової бази щодо захисту життя і здоров'я людини в Україні. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Закон України «Про екстрену медичну допомогу». Аналіз стану здоров'я людей в Україні. Основні принципи охорони здоров'я України. Факти про кров. Чотири ознаки масивної кровотечі Кровотечі, їх класифікація, зовнішня і внутрішня кровотечі, причини виникнення та ознаки. Носові кровотечі. Ознаки та швидке розпізнавання загрозливої для життя кровотечі. Як зупинити кровотечу. Прямий тиск на рану, тампонада та гемостатики Переведення пораненого в положення на боці (животі) Зупинка кровотечі з рани шиї Зупинка кровотечі з рани тулуба Зупинка кровотечі з ран кінцівок	86
2	Тема 2. Як перевірити чи людина при свідомості та звільнити дихальні шляхи. Реанімація. Штучне дихання – його різновиди, методика та техніка проведення штучної вентиляції легенів. Одночасне проведення штучного масажу серця та штучного дихання двома реаніматорами. Штучне дихання різними методами одним реаніматором. Відпрацювання навичок реанімації на манекенах	

	Brayden. Правила огляду постраждалого. Накладання пов'язки на грудну клітку. Накладання джгута на кінцівки. Накладання пов'язки на голову. Як зупинити немасивні кровотечі. Бандаж та тиснуча пов'язка. Первинний огляд пораненого, визначення ознак життя. Проведення серцево-легеневої реанімації. Переведення в стабільне положення. Як уникнути переохолодження. Як викликати швидку. Накладання пов'язки на живіт. Зупинка кровотечі з рани тулуба за допомогою гемостатичних засобів (само- та взаємодопомога). Зупинка кровотечі з рани кінцівки за допомогою спеціальних перев'язувальних пакетів (само- та взаємодопомога).	
	ВСЬОГО у 6 СЕМЕСТРІ	86

Методи навчання:

Пояснювально-ілюстративний (лекції, лабораторні заняття, бесіди), наочний (прилади, таблиці, схеми), практичний (аналіз ситуаційних задач та розв'язування вправ), наочний (прилади, спостереження, таблиці, схеми), тренувальний (проведення дослідів та експериментів).

Словесні методи (лекції, семінарські заняття); наочні методи (ілюстративний матеріал).

Методи проблемно-розвиваючого навчання, репродуктивний, розв'язування ситуаційних задач, обговорення, дослідницький.

Форми та методи оцінювання:

Усне опитування, тестовий контроль, виконання практичного завдання, підсумкова контрольна робота, залік, екзамен.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача вищої освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні освітнього процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Вивчення освітнього компоненту передбачає постійну роботу здобувачів вищої освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення лекційних та лабораторних робіт є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі вищої освіти не повинні спізнюватися на заняття. Усі здобувачі на лабораторних роботах відповідно до правил техніки безпеки мусять бути одягненими в білі халати та при потребі мати рукавички. Перед початком заняття здобувачі повинні вимкнути звук засобів зв'язку (мобільний телефон, смарт-годинник тощо).

Здобувачі вищої освіти повинні здійснювати попередню підготовку до лекційних та лабораторних занять згідно з переліком рекомендованих джерел. До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note, MOODLE) для проходження тестування та роботу з доступними матеріалами освітнього компоненту. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату медичного факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4-бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами.

Освітній компонент «військова медицина» слухають здобувачі протягом 9 та 10

семестру. У третьому семестрі здобувачі освіти складають залік (максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 200 балів).

У десятому семестрі здобувачі освіти складають іспит за матеріалом 9 і 10 семестру (максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність за 3 і 4 семестри – 120 балів, на іспиті – 80 балів. Підсумковий бал формується як сума цих балів $120+80 = 200$ балів).

Оцінювання поточної успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на кожному лабораторному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»). На кожному практичному занятті здобувач вищої освіти отримує три оцінки за цією шкалою: 1) за тестування, 2) за рівень володіння теоретичними знаннями та 3) за оволодіння практичними компетентностями і навичками під час виконання практичного завдання.

Тестування за технологією КРОК відбувається у системі Microsoft Office (Forms), MOODLE або на іншому ресурсі і передбачає відповідь здобувача на 20 питань. Здобувач отримає 2 бали за менше, ніж 14 правильних відповідей, 3 бали - за 15 або 16 правильних відповідей, 4 бали - за 17 або 18 правильних відповідей, 5 балів - за 19 або 20 правильних відповідей.

Рівень володіння теоретичними знаннями та оволодіння практичними компетентностями, які розглядаються на лекційних та лабораторних заняттях, а також вивчаються здобувачами самостійно, визначається за 4-бальною шкалою відповідно до підсумкових критеріїв, які зазначені нижче.

Оцінка за лабораторне заняття (тему) є середньою арифметичною оцінкою цих трьох видів активності здобувача за 4-бальною шкалою.

Сукупність знань, умінь, навичок, компетентностей, які набуті здобувачем у процесі навчання з кожної теми оцінюється за такими критеріями:

- 5 ("відмінно") – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- 4 ("добре") – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

- 3 ("задовільно") – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

- 2 ("незадовільно") – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Здобувач має отримати оцінку на кожному лабораторному занятті (тривалість заняття – 4 академічні години (2 пари)). У разі пропуску лабораторного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання лабораторних занять, але не пізніше останнього тижня у відповідному семестрі. Якщо здобувач пропустив більше, ніж 5 практичних занять, він має отримати дозвіл на їх відпрацювання у деканаті.

Відвідування занять здобувачами є обов'язковим та дає можливість отримати задекларовані у Галузевому стандарті спеціальності 222 Медицина та у освітній програмі «Медицина» загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. За

об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету) або може бути відпрацьоване на консультаціях відповідно до встановленого порядку.

У дев'ятому семестрі формою підсумкового контролю є залік. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні ОК становить 200 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок за 4-бальною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (далі – СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за 200-бальною шкалою таким чином:

4- бальна шкала	200- бальна шкала		4- бальна шкала	200- бальна шкала		4- бальна шкала	200- бальна шкала		4- бальна шкала	200- бальна шкала
5	200		4,09	164		3,2	128		1,6	70
4,97	199		4,07	163		3,17	127		1,56	68
4,95	198		4,04	162		3,15	126		1,5	66
4,92	197		4,02	161		3,12	125		1,46	64
4,9	196		3,99	160		3,1	124		1,4	62
4,87	195		3,97	159		3,07	123		1,36	60
4,85	194		3,94	158		3,05	122		1,3	58
4,82	193		3,92	157		3,02	121		1,26	56
4,8	192		3,89	156		3	120		1,2	54
4,77	191		3,87	155		Менше 3 «Не зарахо- вано»	Недос- татньо «Не зарахо- вано»		1,16	52
4,75	190		3,84	154		↓	↓		1,1	50
4,72	189		3,82	153		2,96	119		1,06	48
4,7	188		3,79	152		2,9	118		1	46
4,67	187		3,77	151		2,86	116		0,96	44
4,65	186		3,74	150		2,8	114		0,9	42
4,62	185		3,72	149		2,76	112		0,86	40
4,6	184		3,7	148		2,7	110		0,8	38
4,57	183		3,67	147		2,66	108		0,76	36
4,55	182		3,65	146		2,6	106		0,7	34
4,52	181		3,62	145		2,56	104		0,66	32
4,5	180		3,6	144		2,5	102		0,6	30
4,47	179		3,57	143		2,46	100		0,56	28
4,45	178		3,55	142		2,4	98		0,5	26
4,42	177		3,52	141		2,36	96		0,46	24
4,4	176		3,5	140		2,3	94		0,4	22
4,37	175		3,47	139		2,26	92		0,36	20

4,35	174		3,45	138		2,2	90		0,3	18
4,32	173		3,42	137		2,16	88		0,26	16
4,3	172		3,4	136		2,1	86		0,2	14
4,27	171		3,37	135		1,96	84		0,16	12
4,24	170		3,35	134		1,9	82		0,1	10
4,22	169		3,32	133		1,86	80		0,08	8
4,19	168		3,3	132		1,8	78		0,06	6
4,17	167		3,27	131		1,76	76		0,04	4
4,14	166		3,25	130		1,7	74		0,02	2
4,12	165		3,22	129		1,66	72		0	0

Якщо середній бал за 4-бальною системою не зазначений у таблиці, то для перерахунку береться нижчий зазначений у таблиці.

Якщо середній бал за 4-бальною системою не зазначений у таблиці, то для перерахунку береться нижчий зазначений у таблиці.

Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав всі види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 200 балів).

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту. Якщо здобувач освіти набрав менше, ніж 120 балів, у залікову відомість ставиться оцінка «не зараховано», а залік здобувач складає під час ліквідації академічної заборгованості. До ліквідації академічної заборгованості такий здобувач освіти зобов'язаний доопрацювати всі види поточного контролю та набрати не менше 120 балів. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 200. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

У десятому семестрі формою підсумкового контролю є екзамен. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 120 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 72 бали. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок за 4-бальною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за 200-бальною шкалою відповідно до таблиці 2

4- бальна шкала	200- бальна шкала		4-бальна шкала	200-бальна шкала		4- бальна шкала	200- бальна шкала		4- бальна шкала	200- бальна шкала
-----------------------	-------------------------	--	-------------------	---------------------	--	-----------------------	-------------------------	--	-----------------------	-------------------------

5	120		3,83	92		2,76	67		1,26	39
4,95	119		3,79	91		2,7	66		1,2	38
4,91	118		3,74	90		2,66	65		1,16	37
4,87	117		3,7	89		2,6	64		1,1	36
4,83	116		3,66	88		2,56	63		1,06	35
4,79	115		3,62	87		2,5	62		1	34
4,75	114		3,58	86		2,46	61		0,96	33
4,7	113		3,54	85		2,4	60		0,9	32
4,66	112		3,49	84		2,36	59		0,86	31
4,62	111		3,45	83		2,3	58		0,8	30
4,58	110		3,41	82		2,26	57		0,76	28
4,54	109		3,37	81		2,2	56		0,7	26
4,5	108		3,33	80		2,16	55		0,66	24
4,45	107		3,29	79		2,1	54		0,6	22
4,41	106		3,25	78		1,96	53		0,56	20
4,37	105		3,2	77		1,9	52		0,5	18
4,33	104		3,16	76		1,86	51		0,46	16
4,29	103		3,12	75		1,8	50		0,4	14
4,25	102		3,08	74		1,76	49		0,36	12
4,2	101		3,04	73		1,7	48		0,3	10
4,16	100		3	72		1,66	47		0,26	8
4,12	99					1,6	46		0,2	6
4,08	98		Менше 3 "Не задовільно"	"Не задовільно"		1,56	45		0,16	4
4,04	97		↓	↓		1,5	44		0,1	2
3,99	96		2,96	71		1,46	43		Менше 0,09	1
3,95	95		2,9	70		1,4	42		0	0
3,91	94		2,86	69		1,36	41			
9,87	93		2,8	68		1,3	40			

Якщо середній бал за 4-бальною системою не зазначений у таблиці, то для перерахунку береться нижчий зазначений у таблиці.

З освітнього компоненту «військова медицина» складання екзамену для усіх здобувачів є обов'язкове. На екзамен виносяться усі програмні питання дисципліни, які здобувачі вивчали у третьому та четвертому семестрах.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами виконання екзаменаційних завдань за шкалою від 0 до 80 балів. При цьому допустимий мінімальний бал, який може отримати здобувач освіти на екзамені становить 48.

Екзаменаційна оцінка для спеціальностей галузі знань 22 Охорона здоров'я складається з двох частин: 1) екзаменаційного допускового тестування та 2) практичної і теоретичної частини.

На екзаменаційне допускове тестування, яке проводиться перед іспитом та оцінюється від 0 до 20 балів, здобувачеві надається дві спроби за процедурою ліцензійного іспиту КРОК. Під час тестування по кожному ОК у вигляді тесту

визначається, як правило, 100 запитань. З двох спроб буде врахований кращий результат. При отриманні позитивної оцінки під час першої спроби тестування (як правило, більше 60,5% правильних відповідей) здобувач освіти має право не використовувати другу спробу. Результати від 60,5% до 100% правильних відповідей конвертуються у бали від 12 до 20 наступним чином:

60,5-62%	12 балів	71-75%	15 балів	86-90%	18 балів
63-65%	13 балів	76-80%	16 балів	91-95%	19 балів
66-70%	14 балів	81-85%	17 балів	95-100%	20 балів

Якщо під час екзаменаційного допускового тестування здобувач не набрав мінімальний бал (менше 60,5%), він не допускається до екзамену під час основної сесії незалежно від успішності поточного навчання; у відомості зазначається «не допущено»; при цьому здобувач освіти може скласти допусковий тест та іспит під час ліквідації академічної заборгованості за такою ж процедурою.

Отримані бали додаються до екзаменаційної оцінки (яка включає теоретичну і практичну частину та оцінюється від 0 до 60 балів) та формують остаточну екзаменаційну оцінку на екзамені.

Перелік питань, які охоплюють зміст ОК, критерії оцінювання екзаменаційних завдань визначаються кафедрою, включаються до силабусу ОК і доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру.

На екзамен виносяться усі основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних завдань.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума поточної оцінки (максимум – 120 балів) та екзаменаційної оцінки (максимум – 80 балів) і становить 200 балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність за 3 і 4 семестр для допуску до екзамену становить 120 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 72 бали.

Якщо здобувач освіти за поточний контроль з освітнього компоненту, форма контролю якого – екзамен, отримав менше, ніж 72 бали, він не допускається до екзамену. Такий здобувач освіти зобов'язаний до ліквідації академічної заборгованості доопрацювати всі види поточного контролю та набрати не менше 72 бали.

Якщо здобувач освіти за поточний контроль отримав більше, ніж 72 бали, але має невідпрацьовані практичні або лабораторні роботи, він не може бути допущеним до екзамену за основною сесією; до дати ліквідації академічної заборгованості здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати пропущені практичні заняття чи лабораторні роботи. Оцінки за відпрацьовані роботи викладач виставляє у журнал через похилу риску. Якщо до ліквідації академічної заборгованості комісії здобувач освіти не набрав 72 бали, він не допускається до іспиту та відраховується з університету за невиконання індивідуального навчального плану або вивчає освітній компонент повторно.

Під час ліквідації академічної заборгованості здобувач освіти складає екзамен, який оцінюється від 0 до 80 з урахуванням мінімально допустимого балу на іспиті - 48.

Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Оскільки освітній компонент «Фізіологія» входить до ліцензійного іспиту КРОК1, викладач, декан, проректор або ректор визначають терміни обов'язкових контрольних тестувань, з метою визначення рівня підготовки здобувачів освіти з освітнього компоненту «військова медицина» до ліцензійного іспиту КРОК1.

У разі наявності диплома молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра) можливе зарахування (перезарахування) певної кількості годин

відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин (за попереднім погодженням з викладачем), відповідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання курсу відбувається в команді освітнього середовища Microsoft Office 365, MOODLE або іншого відповідно до Положення про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачу необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально); не привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць та ін. необхідно вказувати посилання на першоджерело.

Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись ст. 42 Закону України «Про освіту». Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки та Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо з об'єктивних причин заняття пропущене, здобувач повністю у 2-тижневий термін відпрацьовує тему лабораторного заняття в присутності лаборанта та чергового викладача, що включає всі види активності здобувача та всі види його оцінювання, передбачені цим силабусом. День та години відпрацювання визначаються графіком консультацій, який оприлюднюється.

У випадку невиконання та не відпрацювання лабораторних робіт здобувач не допускається до підсумкового контролю.

Терміни проведення заліку та іспиту, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії. У разі не складання іспиту, здобувач вищої освіти може перездати його двічі.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за залік або екзамен.

V. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
1–119	Незараховано (необхідне перескладання)

При перезарахуванні підсумкової оцінки з 100-системи оцінювання у 200 з ОК переведення здійснюється за мінімальним значенням.

VI. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література:

1. Військово-медична підготовка / Під редакцією Бадюка М.І. – К., 2007.
2. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / В.О. Крилюк, В.Д. Юрченко, А.А. Гудима та ін. - К.: НВП "Інтерсервіс", 2014. - 84 с.
3. Екстрена медична допомога військовослужбовцям на до госпітального етапі в умовах збройних конфліктів: Навчальний посібник / Бадюк М.І., Ковида Д.В., Микита О.О., Козачок В.Ю., Серeda І.К., Швець А.В.; За ред. проф. Бадюка М.І. – К.: СПД Чалчинська Н.В., 2018. – С. 8-41.
4. Екстрена медична допомога : підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015.
5. Екстрена медична допомога (гострі серцеві стани) /Г.Г. Рошчін, О.М. Пархоменко, В.О. Крилюк та ін.: за ред. Г.Г. Рошчина. – К.: ТОВ “НВП “Інтерсервіс”, 2011. – 159 с.
6. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап – алгоритми маніпуляції (базовий рівень). – Г.Г. Рошчін, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін та ін. – К., 2012 – 84 с.
7. Невідкладна військова хірургія : [посібник] : присвяч. військ. лікарям / Інститут Бордена (США) ; ред.: В. Чаплик, П. Олійник, А. Цегельський ; пер. з англ. А. Кордіяк [та ін.]. - 4-те америк. перегл. і випр. вид. : укр. вид. - Київ : Наш формат, 2015.
8. Стандарт підготовки: Фахова підготовка санітарного інструктора роти (батареї). – Вид. 1. - К. : «МП Леся», 2015.
9. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В. Паламар М.В., Поляруш В.В., Корольова Н.Д., Подолян В.М. Малик С.Л., Кривецька Н.В. Перша медична (екстрена) допомога з елементами тактичної медицини на до госпітального етапі в умовах надзвичайних ситуацій. – К.: Медицина, 2015.